
Informatieblad van de Nederlandse Malacologische Vereniging, nr. 6 (1981)
Redactie: E. Gittenberger, C. Karnekamp en T. Meijer
PDF-versie 2010, bewerking Jan A. Buijse

CONCHOLOGISCHE TERMEN I

Gastropoda

E. Gittenberger

Inleiding

Dit Informatieblad is bedoeld om een aantal vrij vaak gebruikte termen met betrekking tot slakkenhuisjes en opercula te verduidelijken. De nadruk ligt daarbij op Nederlandse en Engelse literatuur, aannemende dat de beginner vooral boeken in die talen zal aanschaffen. Enkele Duitse termen zijn eveneens vermeld.

Gezien de enorme hoeveelheid voorkomende termen, kan er geen enkele aanspraak op volledigheid gemaakt worden. Zeer weinig gebruikte termen werden niet opgenomen, wat uiteraard een subjectieve keuze inhoudt. Men bedenke ook dat dit Informatieblad géén woordenboek is. De Engelse term ‘round’ zal men tevergeefs zoeken, al wordt die vaak gebruikt. Dat betekent overigens niet dat er alleen zuiver malacologische woorden in de lijst voorkomen; ook hier moest er een keuze gemaakt worden. Bij nauw verwante spellingen wordt alleen de Nederlandse schrijfwijze vermeld; het zal duidelijk zijn dat het Engelse ‘palatal’ gelijk is aan het Nederlandse ‘palataal’. Weggelaten zijn veel van de termen die gebruikt worden door auteurs die vinden dat hun slakkenhuisjes op appels, peren, eieren, enz. lijken; daarbij moet dan dikwijls de vorm van het huisje de betekenis van de term verduidelijken (er bestaan nl. zeer vreemde peren). Enige voorkennis of eigen literatuur wordt bij de gebruiker aanwezig verondersteld. Een flink aantal termen verwijst naar de vorm van bepaalde geslachten: buccinid (als *Buccinum*), pupilliform (als *Pupilla*), urocoptiform (als *Urocoptis*, fig. 12), enz. Ook hier werd veel weggelaten. Het wekt dan ook wellicht verbazing dat dit Informatieblad toch nog vrij omvangrijk is geworden.

Er moet op gewezen worden dat veel termen niet steeds op dezelfde wijze worden gebruikt. Het gaat daarbij soms om wezenlijke verschillen. Zo wordt bijv. het aantal windingen op minstens twee verschillende manieren geteld, waarbij de uitkomsten per omgang verschillen. Voorzichtigheid is ook geboden, met termen als spira, hoogte, breedte enz. In de woordenlijst wordt meestal zonder stellingname op uiteenlopende betekenissen gewezen; de vraag wat nu ‘goed’ is, wordt dus niet altijd gesteld. Veel termen hebben een bepaalde betekenis binnen één groep. Het is duidelijk dat een ‘grote’ *Hydrobia* veel kleiner is dan een ‘zeer kleine’ *Strombus*. Ook ‘bol’, ‘slank’, ‘afgevlakt’, zijn per groep te beschouwen.

De slakkenhuisjes worden steeds beschreven met de top naar boven wijzend en de mondopening naar de beschouwer toe. Wanneer bij de verklaringen een term gebruikt wordt die zelf als woord in de lijst voorkomt, wordt die term onderstreept. Met (E) wordt bedoeld ‘uit de Engelse taal’, (D) slaat op Duits.

Een speciale vermelding verdient het overzicht van oude maten, achteraan. Tenslotte wil ik iedereen die bij het samenstellen van dit Informatieblad hulp verleende op deze plaats bijzonder hartelijk danken. Aanvullingen en kritische opmerkingen worden op prijs gesteld.¹

---

¹ E. Gittenberger, p/a NNM Naturalis, Postbus 9517, 2300 RA Leiden. E: gittenberger@naturalis.nnm.nl

Termen

A

ab...	weg van de , .. (zoals bij <u>abapical</u>)
abapical (E):	van de <u>top</u> af
acicular (E):	naaldvormig
aculeate (E):	scherp; puntig
acuminate (E)	spits toelopend
acute (E):	met scherpe rand of punt
adpressed of appressed (E):	met overlappende <u>windingen</u>
adult:	volgroeid; volwassen
advoluut	met windingen die elkaar maar net even raken, bijv. bij <i>Architectonica</i>
ad...:	naar de ... toe (zoals bij <u>adapical</u>)
adapical (E):	naar de top toe
alate (E):	geveugeld (bijv. de buitenlip bij <i>Strombus</i> , fig. 18, 19)
alloiostrophie:	het huisje is niet volgens een regelmatige spiraal opgebouwd, bijv. fig. 5, 6
anaalbocht of anaalsinus:	inbochting in de <u>mondrand</u> , samenhangend met de uitmonding van de einddarm. Bij <i>Emarginula</i> (fig. 11) een inkeping in de rand, bij <i>Bursa</i> (fig. 20) een inbochting rechts boven in de mondopening en bij talrijke andere soorten minder duidelijk op dezelfde plaats; bij Turridae (fig. 10) is de inkeping wat lager in de <u>palatale</u> mondrand gelegen. Zie ook fig. 9.
anale sifo:	bovenste <u>sifobuis</u> , uitstroomopening
anastrophic (E):	er is sprake van <u>hyperstrophie</u>
angled (E):	met een hoek; niet regelmatig gebogen (fig. 43, <u>laatste omgang</u>)
angular (E):	hoekig
angularis:	tandje of knobbeltje rechts (fig. 47: a)
angular lamella (E):	<u>angularis</u>
annular (E):	ringvormig
anterior (E):	met betrekking tot een slakkenhuis een onduidelijke term, die in feite 'aan de voorkant' betekent (tegengesteld aan posterior). Gezien de positie van het huisje op een voortkruipende slak is de voorkant daar waar de kop zit, wat bij afgebeelde gastropoden meestal als de onderkant wordt aangeduid.
aperture (E):	<u>mondopening</u>
apical (E):	de <u>top</u> of <u>apex</u> betreffend
apex:	<u>top</u> (fig. 45: a); het eerst gevormde deel van het huisje
apostroph:	de manier waarop de <u>mondopening pariëtaal</u> met de voorafgaande omgang samenhangt bij sommige <u>Clausiliidae</u> (<i>Nenia</i> , <i>Laminifera</i>), zie fig. 52 C (let op de vloeiende lijn die <u>sutuur</u> [s] en <u>pariëtalis-groef</u> [pg] vormen).
appressed of adpressed (E):	met overlappende <u>windingen</u>
as:	<u>columella</u>
asperous (E):	ruw door knobbeltjes

atrous (E):	diep zwart
attenuate (E):	langzaam smaller wordend (fig. 17)
auricle (E):	oortje
auriform (E):	oorvormig
axiaal:	evenwijdig aan de as of <u>columella</u> ; vaak gelijk gesteld aan <u>radiaal</u> (bijv. de <u>sculptuur</u> bij fig. 17)

B

banding (E):	kleurmarkering in continue strepen
basaal:	aan de onderkant (niet altijd even duidelijke term)
basalis:	fig. 47: b
base (E):	onderzijde (= <u>anterior</u>) zijde van de laatste <u>omgang</u>
beading (E):	kraalvormige <u>sculptuur</u>
bee-hive-shaped (E):	als een bijenkorf; bol-kegelvormig, waarbij de <u>apex</u> niet uitsteekt (fig. 31)
bi...:	dubbel; met twee ...
biangular (E):	met twee hoeken of kielen (zie <u>gekiëld</u>)
biconisch (E):	<u>spira</u> en laatste <u>winding</u> ongeveer even groot, waardoor de schelp een ruitvormige contour heeft
binnenlip:	<u>columellair</u> en <u>pariëtaal</u> gedeelte van de <u>mondlip</u> gezamenlijk (fig. 45: c + p = bi(nnenlip))
body-whorl (E):	<u>laatste omgang</u>
bol:	in uiteenlopende betekenissen algemeen gebruikt, d.w.z. met betrekking tot: (1) de vorm van het huisje als geheel (de bolvorm benaderend); (2) de vorm van de laatste <u>omgang</u> (bijv. in tegenstelling tot gekiëld); (3) de kromming van het op de <u>spira</u> tussen de <u>sutuurlijnen</u> zichtbare gedeelte van de omgangen (bijv. 'met 6 bolle omgangen waarvan de laatste gekiëld is'). Vooral bij (3) kan de betekenis van de term erg subjectief bepaald zijn. Een huisje met een bolle laatste omgang (betekenis 2) kan bij het heersende taalgebruik toch '5 weinig bolle omgangen' (betekenis 3) hebben.
breadth (E):	<u>breedte</u>
breedte:	in principe de afstand tussen twee aan elkaar en aan de <u>columella</u> evenwijdige raakvlakken aan het huisje, dat vertikaal en met de <u>mondopening</u> naar voren gehouden moet worden (fig. 45: b). Bij huisjes met een sterk afwijkende vorm wordt onder de 'breedte' soms iets anders verstaan.
brephic whorls (E):	<u>protoconch</u>
bristles (E):	haartjes
buccinid (E):	in de vorm van Buccinidae
buitenlip:	buitenste begrenzing van de <u>mondopening</u> tegenover de <u>binnenlip</u> , soms min of meer duidelijk te onderscheiden in een <u>basaal</u> (fig. 44: Bas) en een <u>palataal</u> (fig. 44: Pal) gedeelte. Zie ook fig. 45: bu.

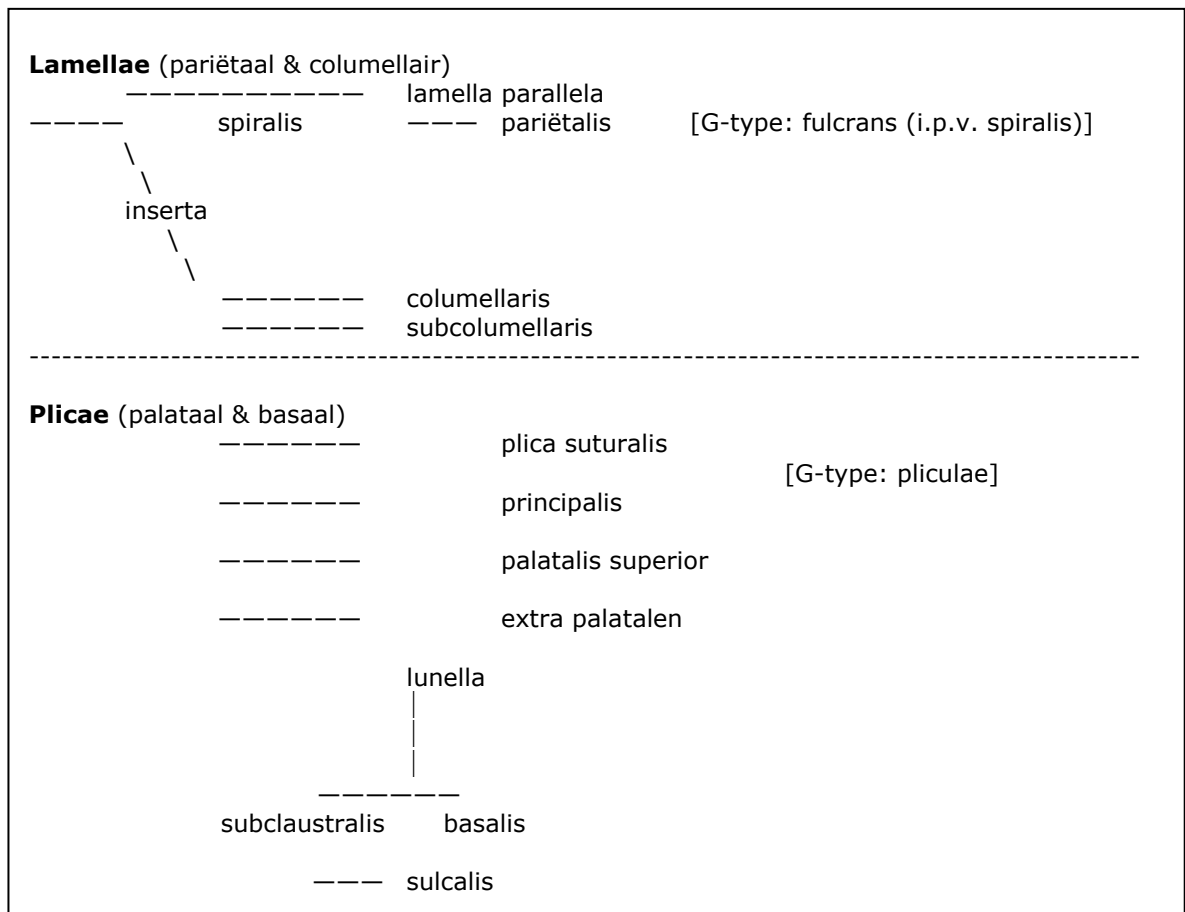
- bulbous** (E): gezwollen, bol
bulloid (E): in de vorm van een *Bulla*

C

- CA** zie Clausilial Apparatus
- calcareous** (E): bestaande uit of het uiterlijk hebbend van kalk
- callosity** (E): afzetting van callus
- callus**: eelt; meestal glanzende, gladde, wittige verdikking in of bij de mondopening van een slakkenhuisje, bijv. als een versteviging van de mondlip, als een schild (fig. 18: c) uitgaande van de binnenlip een deel van het huisje overdekkend, of (ook) de umbilicus afsluitend (fig. 28: d)
- canal** (E): nauwe, halve tubeachtige verlenging van de mondopening, zoals bij Muricidae
- canaliculate** (E): als een kanaaltje; met een kanaal(tje), meestal bij de sutuur (bijv. bij sommige Babylonia soorten)
- cancellate** (E): netvormige sculptuur waarbij de lijnen loodrecht op elkaar staan (fig. 16, sculptuur halverwege) = reticulate (zie decussate)
- carina** (E): kiel
- carinate** (E): net een kiel, gewoonlijk (vooral) op de laatste omgang te zien (fig. 43); hoekig
- castaneous** (E): kastanjebruin
- cavity** (E): holte
- channeled** (E): mat een groeve in de vorm van een kanaaltje
- cinereous** (E): asgrauw
- circular** (E): rond
- Clausiliidae**: De vrij ingewikkelde terminologie m.b.t. de plooien en lamellen in de mondopening van de huisjes, het CA (fig. 46, 48, 49, 52-54, 57), stamt grotendeels al uit het midden van de 19^e eeuw, toen de geniale malacoloog Adolf Schmidt twee omvangrijke publicaties (1856 en 1868) aan deze familie wijdde. Het is niet mogelijk om hier op alle details en variaties in de nomenclatuur in te gaan. Enkele wezenlijke uitgangspunten mogen echter niet ontbreken.
 We kunnen in principe twee typen CA onderscheiden, vaak aangeduid als G-type (naar *Graciliaria*, een genus waarbij het voorkomt) en N-type (N = normaal, het meest algemeen voorkomend).
 Aan de palatale (& basale) kant van de mondopening worden diverse plicae en soms ook enkele pliculae onderscheiden. Bovenaan, bij de sutuur beginnend, kunnen (soms dus ontbrekend!) achtereenvolgens aanwezig zijn (bij N): de suturalis, relatief zwak ontwikkeld; de principalis [fig. 53 pf], steeds opvallend, begrenst samen met de lamella spiralis [fig. 53 s] een kanaaltje dat voor een vrije doorgang naast het clausiliumplaatje [fig. 53 c] zorgt); de palatalis superior [fig. 53 g]; extra palatale plicae zonder eigen namen; de basalis, die vanaf de plica lunata of lunella [fig. 53 l] naar voren loopt; de subclaustralis, in het verlengde van de basalis naar achteren lopend; de sulcalis, als gewoonlijk onopvallende, onderste palatale plica. De lunella staat gewoonlijk haaks op de overige plicae; bij sommige soorten is te zien dat de lunella ontstaan is uit enkele palatale plicae. Ook

de lunella kan ontbreken. Bij het G-type is de plica principalis hoogstens zwak ontwikkeld, terwijl er op de plaats van suturalis en principalis (bij N) enkele pliculae aanwezig kunnen zijn.

Aan de pariëtale & columellaire kant van de mondopening kunnen diverse lamellae aanwezig zijn, beginnend bij de sutuur: de parallela, meestal onopvallend; de pariëtalis of superior [fig. 53, 57 p] vooraan in de mondopening en vaak krachtig ontwikkeld; de spiralis [fig. 53, 57 s], dieper in de mondopening en al dan niet met de pariëtalis samenhangend; de columellaris [fig. 53 co], vaak krachtig ontwikkeld; de subcolumellaris [fig. 53 ic], samen met de columellaris een ruimte begrenzend waarin het clausiliumplaatje schuift als de slak tevoorschijn komt. Weinig opvallend, diep in het huisje, verbindt soms een lamella inserta de uiteinden van de columellaris en de spiralis. Bij het G-type is er geen duidelijke lamella spiralis aanwezig, maar soms een fulcrans, scheef geplaatst t.o.v. de huisjeswand, en even zwak ontwikkeld als de eventueel aanwezige parallela, waardoor het clausiliumplaatje de mondopening volledig kan afsluiten, d.w.z. zonder dat er een kanaaltje tussen buiten- en binnenwereld blijft bestaan. Vooral aan de mondrand kunnen nog extra plicae of lamellae voorkomen.

Clausiliar (D):

zie Clausilial Apparatus

Clausilial Apparatus (E):

het ingewikkelde systeem van tanden en lamellen dat bij de meeste Clausiliidae voorkomt; hierop wordt slechts ten dele ingegaan. Zie bij Clausiliidae en Nordsieck (1978)

clausilium:

afsluitklepje (fig. 49: c; 53: c) in de laatste omgang van de huisjes van vele Clausiliidae, dat gezien moet worden als een vrijwel volledig losgeraakte

hoge lamel. Door een lange buigzame steel, bevestigd aan de binnenwand van het huisje, kan het clausilium opzij buigen als het dier kruipt; het meest basale deel rust dan tegen de lunella (fig. 53: 1), die overigens ook kan ontbreken. Operculum en epiphragma hebben gedeeltelijk dezelfde functie, maar zijn verder totaal verschillende structuren. Fig. 54 toont het clausilium vrij geprepareerd bij drie verschillende soorten.

clavate (E):	zie <u>club-shaped</u>
club-shaped (E):	knotsvormig; slank, met een niet versmallende <u>laatste omgang</u> . In de literatuur niet scherp onderscheiden van <u>toren-</u> of gedrongen <u>spoelvormig</u>
coarctate (E):	vernauwd; samengeknepen
coeloconoid (E):	kegelvormig met holle zijden (fig. 34)
coils (E):	<u>windingen</u>
collabral (E):	in richting (en vorm) overeenkomstig de <u>mondrand</u> (bijv. bij <u>groeilijnen</u>)
collar (E):	opstaande richel, grenzend aan de <u>sutuur</u>
columella :	spil; de massieve of holle (fig. 13 c) centrale pijler om de denkbeeldige as die het centrum van het huisje vormt, waar de windingen omheen gewonden zijn (fig. 8: c)
columellair :	de <u>columella</u> betreffend
columellaris :	de (meestal) bovenste, (meestal) krachtigste <u>tand</u> of <u>lamel</u> op de <u>columella</u> (fig. 47:c; 48:co; 49:co; 52:co; 53:co)
concaaf :	hol
concentrisch :	opgebouwd uit ringen, dus géén spiraalvormige bouw vertonend (fig. 56 toont een concentrisch <u>operculum</u>). Strikt genomen zouden de ringen een gemeenschappelijk middelpunt moeten hebben; lang niet alle <u>opercula</u> die in de malacologische literatuur concentrisch genoemd worden, voldoen aan deze eis
conch (E):	schelp of huisje.
conchiferous (E):	met een schelp; een schelp makend
conchine of conchioline :	met chitine verwante organische stof waaruit het <u>periostracum</u> is opgebouwd
conchology (E):	in strikte zin de wetenschap waarbinnen men zich met schelpen bezighoudt, vaak gebruikt voor weekdierkunde of malacologie in het algemeen
conchyliologie :	verouderde term, zie <u>conchology</u>
conical (E):	kegelvormig (fig. 33)
conispiral (E):	het meest gewone type huisje, waarbij de <u>spira</u> uitsteekt boven de <u>mondopening</u>
conoidal (E):	(bijna) <u>kegelvormig</u>
constricted (E):	vernauwd
continu :	aanduiding voor een <u>mondrand</u> die aan de <u>pariëtale</u> kant niet onderbroken wordt door de voorafgaande <u>omgang</u> (fig. 29, 46 links)
contorted (E):	verwongen, gedraaid
convex :	bol
convoluut :	met een <u>laatste omgang</u> die alle voorafgaande omgangen geheel omvat, waardoor de <u>hoogte</u> van de <u>mondopening</u> de hoogte van het huisje wordt

(fig. 35, 36)

cord (E):	ronde, ruwe <u>axiale</u> of <u>spirale</u> verhoging in de <u>sculptuur</u>
corneous (E):	hoornachtig
corroded (E):	verdwenen onder invloed van het milieu, bijv. de topomgangen onder invloed van een hoge zuurgraad van het water (corrosie)
corrugate (E):	ruw door (onregelmatige) plooitjes
costa, -ae (E):	<u>ribje</u> , (ribjes), dikker dan <u>cord</u> , gewoonlijk een periodieke verdikking van de <u>mondrand</u> = <u>groeilijn</u> = <u>varix</u>
costate (E):	met <u>ribjes</u>
costula, -ae (E):	<u>ribje</u> , (ribjes)
crenellate (E):	<u>gecreneleerd</u>
crenulate (E):	<u>gecreneleerd</u>
crescentic (E):	sikkelvormig
cretaceous (E):	met veel kalk (zwarte stevige schelpen); als tegenstelling tot <u>corneous</u>
cuneate (E):	wigvormig
cuticle (E):	<u>periostracum</u>
cuticula:	<u>periostracum</u>
cylindrisch:	met (grotendeels) evenwijdige zijden
cyrtocoonid (E):	<u>kegelvormig</u> met bolle zijden (fig. 32)

D

decollate (E):	huisje waarbij de oorspronkelijke <u>topomgangen</u> al dan niet door natuurlijke oorzaken ontbreken; de landslak <i>Rumina decollata</i> (fig. 7) verliest op vooraf vastgestelde (verzwakte) plaatsen enkele malen het bovenste gedeelte van het huisje. Ook andere soorten verliezen soms de topomgangen op natuurlijke wijze, zoals bijv. <i>Caecum</i> (fig. 4)
deflected (E):	opzij, naar achteren of naar onderen gebogen en daarbij afwijkend van de logische bouw van de rest van het huisje
dentate (E):	met <u>tanden</u>
denticles (E):	<u>tandjes</u>
denticulate (E):	met <u>tanden</u>
dents (E):	indeukingen (zie ook <u>hamerslagsculptuur</u>)
depressed (E):	afgevlakt
descending (E):	afdalend; meestal wordt bedoeld 'extra sterk afdalend', bijv. bij het laatste gedeelte van de <u>laatste omgang</u> in fig. 1
devoluit:	huisje waarbij de <u>omgangen</u> elkaar niet meer raken (fig. 3, 4, 6)
dextral (E):	<u>rechtsgewonden</u> (fig. 40)
diameter (E):	<u>breedte</u>
digitated (E):	met slippen of min of meer vingervormige uitsteeksels langs bijv. een <u>mondrand</u> zoals bij <i>Lambis</i>
discoidal (E):	schijfvormig (fig. 38); zeer vaak wordt de term ook gebruikt voor huisjes

die in feite 'laag kegelvormig' genoemd zouden moeten worden, zoals *Discus* en veel Zonitidae

discontinu: niet continu (fig. 1 toont een huisje met een discontinue mondrand)

divaricate (E): met zich vertakkende costae

dome-shaped (E): bol-kegelvormig met breed afgerond topgedeelte (fig. 31)

dorsal (E): aan de rugzijde, wat bij een slakkenhuis hetzelfde als de achterkant is (huisje in normale positie houdend, zie de inleiding), dus voor wat betreft de laatste omgang $\frac{1}{4}$ winding vóór de mondopening

dorsum (E): rugzijde van de schelp, tegenover de mondopening

E

edentate (E): zonder tanden

elongate (E): verlengd

embryonic whorls (E): de in het ei al gevormde omgangen; zie ook protoconch

Embryonoconcha (D): zie embryonic whorls

enamel (E): substantie waaruit het callus bestaat

epiphragma: schildje van ingedroogd slijm, soms versterkt met kalk, waarmee de mondopening van het huisje bij vele landslakken tijdens een (langdurige) rustperiode wordt afgesloten. In tegenstelling tot het operculum is het epiphragma van tijdelijke aard, het is niet vast met de slak verbonden

eroded (E): geërodeerd; weggesleten

evoluut: de meest gebruikelijke vorm van een slakkenhuisjes; soms gebruikt voor huisjes waarbij de omgangen elkaar niet raken (devoluut)

excentrisch: aanduiding voor een operculum waarbij de nucleus duidelijk niet in het midden ligt

expanded (E): uitgespreid; verbreed

F

falcate (E): sikkelvormig

fasciole (E): band (vorm- of kleurelement) meestal in samenhang als siphonal fasciole

ferruginous (E): roestkleurig

filiform (E): draadvormig; lang en dun

fissure (E): inkeping

flammules (E): vlekjes als vlammetjes

flared (E): uitgespreid, naar buiten gebogen en verbreed (bijv. de buitenlip bij sommige *Strombus*-soorten (fig. 19))

flattened (E): afgevlakt

fold (E): lamel

foliaceous (E): op een blad gelijkend

fossula (E): ondiepe, lineaire verlaging in de binnenlip van sommige Cypraeoidea

fulvous (E):	oranjekleurig, voskleurig
funicular (E):	als een smalle band
fusiform (E):	<u>spoelvormig</u> (fig. 15, 27)

G

Gaumenfalte (D):	<u>palatalis</u> ; bijv. de ‘mittlere Gaumenfalte’ bij <u>Clausiliidae</u> (fig. 53: g)
Gaumenwulst (D):	(<u>radiale</u>) verdikking op de <u>palatale</u> wand (fig. 48: v); inbochting van de <u>palatale</u> wand
gecreneleerd :	gekarteld of gekorreld, bijv. langs de <u>sutuur</u>
gekield :	hoekig gebogen, meestal aan de <u>periferie</u> (fig. 43) , soms ook hoger (fig. 9) of lager
geritzt (durchbohrt) (D):	met zeer nauwe <u>umbilicus</u>
geschouderd :	<u>windingen</u> bovenaan sterk gekromd (fig. 37 toont een huisje met geschouderde <u>omgangen</u>)
Gewinde (D):	<u>spira</u>
gibbous (E):	(zeer) bol
glabrous (E):	met glad oppervlak
glaucous (E):	blauwgroen
globose (E):	afgerond, bol
gootje :	vooral bij <u>Clausiliidae</u> : soms aan de basis van de <u>mondopening</u> aanwezig en dan corresponderend met een <u>basale kiel</u> (fig. 46: k)
grained (E):	gekorreld
granules (E):	papillen, bobbeltjes
groeilijnen :	lijnen over het schelpoppervlak die op korte rustperioden duiden in de groeiwijze, in feite dus sporen van oude mondranden. De term wordt in de praktijk vaak veel ruimer gebruikt voor niet zeer krachtige <u>radiale</u> sculptuur
growth-lines (E):	<u>groeilijnen</u>

H

hair-scar (E):	litteken op een schelp, aangevend de vroegere aanhechting van een haartje (zie <u>haren</u>)
hamerslagsculptuur :	met vele kleine onregelmatige putjes of facetten
haren :	haarvormige uitgroeisels van het <u>periostracum</u> , zoals die bij vele uiteenlopende slakkenhuisjes voorkomen. Soms zijn alleen jonge, onvolgroeide huisjes behaard en kunnen we bij de volwassen huisjes alleen nog de littekens waarnemen die de aanhechtingsplaatsen van vroegere haren aangeven als kleine putjes of bolletjes
height (E):	<u>hoogte</u> (fig. 45: h)
heliceform (E):	het meest gebruikelijke, spiraalvormig gewonden, slakkenhuisje
helicocone (E):	een langgerekt kegelvormige opgewonden buis
helicoïd :	het meest gebruikelijke type slakkenhuisje is helicoïd

heterostrophie:	het verschijnsel dat de eerste <u>omgangen</u> een andere windingsrichting hebben dan de latere, bijv. bij Pyramidellidae (fig. 41) en andere Opisthobranchia, of Prosobranchia zoals <i>Architectonica</i>
hirsute (E):	behaard, zie <u>haren</u>
hoogte:	in principe wordt bij het bepalen van de hoogte steeds uitgegaan van de denkbeeldige verticale as in het centrum van de <u>columella</u> . De hoogte is dan de afstand tussen twee raakvlakken aan het huisje, die loodrecht op die as staan (fig. 45: h). Bij huisjes van een minder gewoon type, zoals bijv. <i>Haliotis</i> of <i>Capulus</i> wordt onder de hoogte vaak iets anders verstaan. Verwarring bestaat er wat betreft de hoogte van de <u>laatste omgang</u> (fig. 45: hl); sommige auteurs bedoelen daarmee wat anderen de hoogte van de <u>mondopening</u> (fig. 45: h2) noemen. De hoogte van de <u>spira</u> wordt als h-h2 (correct) of als h3 opgevat
hyalien:	glanzend; doorschijnend
hyperstrophie:	het verschijnsel dat de omgangen van een slakkenhuis niet, zoals gebruikelijk onder (<u>orthostrophie</u>), maar boven de <u>apex</u> worden afgezet. Daardoor ontstaat dan de ongebruikelijke situatie dat een huisje bijv. <u>linksgewonden</u> is, terwijl het slakkenlichaam dat er in zit de adem- en geslachtsopening aan de rechterkant blijkt te hebben. Bij de bekende posthoornslakken (Planorbidae) uit het zoete water die wat betreft de ligging van hun organen <u>linksgewonden</u> zouden 'moeten' zijn, zien we meestal meer of minder duidelijk een <u>rechtsgewonden</u> huisje, een geval van hyperstrophie dus. Bij <u>heterostrophie</u> zijn alleen de eerste omgangen hyperstrooph (zie fig. 41). Door hyperstrophie komt het tot vreemde opmerkingen over 'rechtsgewonden' slakken in <u>linksgewonden</u> huisjes', waarmee ruimtelijk gezien <u>linksgewonden</u> dieren bedoeld worden waarbij de ademopening rechts vóór ligt. Dergelijke dieren worden ook wel aangeduid als 'ultradextral' (E); de omgekeerde situatie (ademopening links, huisje rechtsgewonden) heet dan 'ultrasinistral' (E). Fig. 42 laat zien hoe men zich kan indenken hoe het huisje van <u>links-</u> → <u>rechtsgewonden</u> wordt, waarbij men dan in gedachten niets aan de inwendige organisatie van de slak verandert. Zo wordt 'sinistral' (fig. 42, links) tot 'ultrasinistral' (fig. 42, rechts).
hypostrophie:	<u>orthostrophie</u>
I	
im...:	zonder
imbricated (E):	dakpansgewijs
immaculate (E):	éénkleurig; zonder vlekken
immersed (E):	verzonken, in het bijzonder voor <u>apicale windingen</u>
imperforate (E):	zonder <u>umbilicus</u>
inpressed suture (E):	verdiepte <u>sutuur</u>
incised (E):	<u>sculptuur</u> met één of meer scherpe groeven
incrassate (E):	verdikt; (zich) verdikkend
incremental axials (E):	<u>groeilijnen</u> tussen <u>axiale ribben</u>

incurved (E):	omgebogen, zoals het bovenste deel van het huisje bij sommige Eulimidae
indented (E):	verdiept, zoals bijv. 'indented spiral lines': ingekraste <u>spiraallijnen</u>
inductura (E):	gladde glazuurlaag die zich (gewoonlijk) vanuit de <u>mondopening</u> uitstrekt over de <u>columella</u> en soms over de gehele buitenkant van de schelp
inflated (E):	bol; gezwollen
inflected (E):	naar binnen gebogen
infra...:	beneden ...
infracolumellaris:	<u>subcolumellaris</u> (fig. 47:ic; 48:ic; 49:ic; 52:ic; 53:ic)
infrapalatalis:	fig. 47: ipl
infrapariëtalis:	fig. 47: ip
inner lip (E):	<u>binnenlip</u>
inoperculate (E):	ontbrekend <u>operculum</u>
inter...:	tussen...
intercostae (E):	tussen de <u>ribben</u>
interlamellair:	tussen de <u>lamellen</u> ; bij <u>Clausiliidae</u> wordt met de 'inter-lamellaire ruimte' het gedeelte van de <u>mondrand</u> tussen de <u>pariëtalis</u> en de <u>columellaris</u> bedoeld (fig. 49: i)
interspaces (E):	ruimten tussen de <u>ribben</u>
interstitial riblet (E):	<u>costa</u> tussen twee <u>ribben</u>
interstices (E):	ruimtes tussen de <u>ribjes</u>
involuut:	de <u>laatste omgang</u> omsluit vrijwel volledig alle voorafgaande omgangen, zoals bijv. bij <u>Bulla</u> (fig. 36) . De meest extreme situatie, waarbij vroegere omgangen totaal niet meer te zien zijn, heet <u>convoluut</u> (fig. 35). Tussen <u>involuut</u> en <u>convoluut</u> wordt soms geen verschil gemaakt
irridescient (E):	met prismatische kleuren door lichtbreking (bijv. in parelmoer)
isostrooph:	tweezijdig symmetrisch (fig. 38)

J

juveniel: onvolgroeid

K

Kante (D):	<u>kiel</u>
keel (E):	<u>kiel</u> (fig. 9: k; 43: k)
keeled (E):	met een <u>kiel</u> (fig. 9: k)
kegelvormig:	fig. 33
kiel:	hoekige vouw of uitstekende ribbel; = carina (E) = Kante (D) = keel (E)

L

laatste omgang:	zie fig. 45; de laatste omgang begint bij de lijn l
labial (E):	met betrekking tot de <u>mondlip</u>
labiate (E):	met een verdikte <u>mondlip</u>

labium (E):	<u>binnenlip</u> ; loopt van de onderzijde van de <u>columella</u> tot aan de <u>sutuur</u> en bestaat uit de <u>columellaire lip</u> en de <u>pariëtale lip</u>
labrum (E):	<u>mondlip</u> ; meestal alleen de <u>buitenlip</u>
lamel :	lijstvormige afzetting van <u>callus</u> ; vaak worden lamellen ook als <u>tanden</u> aangeduid, omdat ze daar, bij <u>vooraanzicht</u> , erg op kunnen lijken (zie fig 47)
lamella, ae :	<u>lamel</u> , (lamellen), bij <u>Clausiliidae</u> (zie fig. 52, 53,57) <u>pariëtaal</u> en <u>columellair</u> gelegen (zie <u>plica</u>)
lamellose (E):	op schubjes lijkend; opgebouwd uit (vele) laagjes
lamina, -ae (E):	<u>lamel</u> , (lamellen)
lanceolate (E):	langzaam spits toelopend
Larvalgehäuse (D):	het huisje van de <u>veligerlarve</u> ; het gedeelte van het huisje dat in het <u>veligerstadium</u> wordt gevormd
larval shell (E):	zie <u>Larvalgehäuse</u>
lateraal :	op de zijkanten betrekking hebbend
length (E):	lengte; <u>hoogte</u> (fig. 45: h)
lenticular (E):	in de vorm van een dubbelbolle lens
lineated (E):	met lijntjes
linksgewonden :	tegengesteld aan <u>rechtsgewonden</u> : met de top naar boven wijzend bevindt de monddoening zich links onderaan aan de voorkant (fig. 39)
lip :	zie <u>mondlip</u>
lira, -ae (E):	fijne verhoogde <u>spiraallijntjes</u>
lirate (E):	met een sculptuur van <u>lirae</u>
longitudinal (E):	<u>axiaal</u> of <u>radiaal</u> ; soms evenwel juist voor <u>spiraal</u> gebruikt
lower palatal (E):	palatalis B (fig. 47: pi)
lunate (E):	maanvormig (nieuwe maan, niet rond); sikkelvormig
lunella :	sikkelvormige <u>lamel</u> (opgebouwd uit korte stukjes en soms nog als zodanig herkenbaar), dwars op de schelpwand geplaatst diep <u>palataal</u> in de <u>laatste omgang</u> bij sommige <u>Clausiliidae</u> (fig. 53 : 1). Ook gebruikt voor andere sikkelvormige structuren
lunule (E):	<u>lunella</u>
lurid (E):	dof gelig

M

maculate (E):	met vlekjes of blokjes
malleated (E):	met <u>hamerslagsculptuur</u>
mamillated (E):	stomp afgerond
marmorate (E):	(kleur) als marmer
membraneous (E):	dun; plooibaar
microsculptuur :	fijne sculptuur (loep is nodig)
Mondfalte (D):	<u>lunella</u>

mondlip:	iets verdikte, (meestal).opvallend gekleurde, ongeslagen, of anderszins gemarkeerde zoom langs de <u>mondopening</u> ; fig. 47: L
mondopening:	opening van het huisje waar doorheen het dier in en uit kan schuiven; fig. 47: M
mondrand:	soms gelijk gesteld aan de <u>mondlip</u> , hoewel dat strikt genomen onjuist is; fig. 47: R
mucronate (E):	speervormig
multispiral (E):	met veel <u>omgangen</u> (bij huisjes); met een lange spiraalvormige lijn over het oppervlak (bij <u>opercula</u>)
muricate (E):	met scherpe opgeheven spitsen

N

naad:	<u>sutuur</u> (fig. 45: s)
Nackenwulst (D):	nekplooi
nacreous (E):	parelmoerachtig
navel:	<u>umbilicus</u> (fig. 30: u)
nekplooi:	<u>radiale</u> verdikking aan de buitenkant achter de <u>mondrand</u> , zoals bijv. bij <i>Pupilla muscorum</i>
nepionic shell (E):	het gedeelte van het huisje dat volgt op het in het ei gevormde deel
netvormige sculptuur:	met <u>radialen</u> en <u>spiralen</u> van ongeveer gelijke sterkte (fig. 16, sculptuur halverwege)
nodiferous (E):	met knobbeltjes
nodose (E):	met knobbeltjes
nodule (E):	knobbeltje
notch (E):	inbochtung, zoals bijv. de karakteristieke ‘stromboid notch’ in de <u>palatale mondlip</u> bij Strombidae (fig. 18: n; 19: n; 22: n)
nuclear whorls (E):	de in het ei gevormde <u>omgangen</u> ; soms gebruikt voor de eerste omgangen, zonder nadere omschrijving
nucleus:	het allereerst gevormde deel van een huisje of van een <u>operculum</u> (fig. 55: n; 56: n)

O

obconic (E):	vrijwel kegelvormig
Oberlamelle (D):	vooral bij <u>Clausiliidae</u> : <u>pariëtalis</u> (fig. 48: p; 49: p; 52: p; 53: p; 57: p)
oblique (E):	hellend; scheef
oblong (E):	verlengd; ovaal; scheef
obovate (E):	met de grootste breedte achter (boven) de <u>mondopening</u> , richting de <u>apex</u>
obsolete (E):	zwak, onduidelijk, gereduceerd, onontwikkeld
obtuse (E):	dof, stomp
omgang, -en:	<u>winding(en)</u>
omphalous (E):	met een <u>operculum</u>

opaak:	niet doorschijnend
opaque (E):	<u>opaak</u>
operculum, mvd opercula:	afsluitklepje dat achter op de voet aan de slak vast zit en waarmee gewoonlijk het huisje kan worden afgesloten wanneer het dier zich daarin heeft teruggetrokken (fig. 55, 56); het operculum is soms omgevormd tot een sikkelvormig wapen. Opercula komen lang niet bij alle slakken voor.
opisthoclinal (E):	naar voren hellend
orthoclinal (E):	evenwijdig aan de <u>columella</u>
orthostrophie:	de gebruikelijke opbouw van een slakkenhuis, waarbij de <u>omgangen</u> zich onder het topgedeelte vormen (zie <u>hyperstrophie</u>)
ostracum:	het uit kalk bestaande gedeelte van het huisje (zie <u>periostracum</u>)
outer lip (E):	<u>buitenlip</u>
oval (E):	ovaal
ovate (E):	eivormig
ovoid (E):	enigszins eivormig

P

palataal:	gedeelte van de <u>mondopening</u> & <u>mondlip</u> , waarop in fig. 47 de tanden ipl tot en met su gelegen zijn; vaak niet duidelijk van <u>basaal</u> te onderscheiden. Ook: fig. 44: Pal
palatalis A:	zie fig. 47: ps
palatalis B:	zie fig. 47: pi
palatalis superior	zie fig. 53 g
palatum:	de <u>palatale</u> begrenzing van de <u>mondopening</u> aan de binnenkant
papillae (E):	papillen, bobbeltjes
pariëtaal:	zie fig. 44: Par; fig. 45: P
pariëtalis:	zie fig. 47: p; 48: p; 49: p; 52: p; 53: p; 57: p
patelliform (E):	als een <i>Patella</i> , een kapje
paucispiraal:	met weinig (1 à 2) omgangen, bijv. bij een <u>operculum</u> (fig. 55)
pellucid (E):	doorschijnend, helder
penultimate whorl (E):	voorlaatste <u>winding</u>
perforate (E):	met een <u>umbilicus</u> ; met een nauwe <u>umbilicus</u>
peri...:	buiten
periferie:	zie <u>periphery</u>
periostracum:	<u>cuticula</u> ; hoornige, voornamelijk uit <u>conchioline</u> (met chitine verwante stof) bestaande oppervlakkige laag van het huisje, die meer of minder gemakkelijk verdwijnt (soms altijd ontbreekt)
peripheral angle (E):	hoek die de omtrek van een <u>omgang</u> maakt, gemeten op de <u>periferie</u>
periphery (E):	buitenste omtrek; de spiraalvormige baan om de <u>omgangen</u> die steeds het verste van de <u>as</u> of <u>columella</u> verwijderd is
peristoom:	<u>mondrand</u> ; <u>mondlip</u>

pillar (E):	<u>columella</u> , soms ook het deel van de laatste <u>omgang</u> aangrenzend aan de <u>columellaire lip</u>
pilose (E):	behaard
pilous (E):	behaard
plait (E):	één der <u>columellaire</u> plooien
planispiral (E):	in een plat vlak gewonden
planorboid (E):	als een <i>Planorbis</i> , dus vlak gewonden
plica, -ae; (E):	<u>lamel</u> , (lamellen), plooi; bij <u>Clausiliidae</u> <u>palataal</u> en <u>basaal</u> gelegen (zie <u>lamella</u>)
plication (E):	<u>lamel</u> , plooi
pliculae(E):	bij <u>Clausiliidae</u> de relatief korte <u>plicae</u> dicht bij de <u>sutuur</u>
ponderous (E):	zwaar; groot
porcelaneous (E):	als porselein
posterior (E):	aan de achterkant, wat bij een slakkenhuis in feite het gedeelte met de <u>apex</u> is (zie ook <u>anterior</u>)
postnuclear whorls (E):	de <u>omgangen</u> volgend op de <u>protoconch</u>
Prinzipalfalte (D):	bij <u>Clausiliidae</u> een hoog <u>palataal</u> gelegen <u>lamel</u> (fig. 53: pf)
process (E):	uitsteeksel, bijv. ‘dental processes’ voor mondtanden
produced (E):	verlengd, uitgerekt
prominent (E):	opvallend
prosocline (E):	naar achteren hellend
Prosopoconcha (D):	in het larvale stadium gevormd gedeelte van het huisje
protoconch:	de al in het ei gevormde <u>omgangen</u> van het huisje. Vaak moeilijk herkenbaar in de praktijk en dan: de ‘eerste <u>omgangen</u> ’ van het huisje, vaak glad en door een <u>varix</u> of andersoortige structuur (die duidt op een onderbreking of verandering in de groei) van de rest van het huisje (meestal niet glad) gescheiden (zie fig. 14-16, 41). Soms heeft ook de protoconch al een opvallende sculptuur
punctate (E):	met stippen, ook met speldepuntachtige putjes
pupaeform (E):	enigszins cilindrisch
pupilliform (E):	enigszins cilindrisch, als een <i>Pupilla</i>
pupoid (E):	<u>pupilliform</u>
pustulate (E):	met pukkeltjes, wrattig
pyriform (E):	peervormig

Q

quadrate (E): rechthoekige omtrek

R

radiaal: (min of meer) evenwijdig aan de groeilijnen (fig. 37 toont een huisje met krachtige radiale ribben)

rechtsgewonden:	bekeken met de top naar boven bevindt de <u>mondopening</u> zich rechts onderaan aan de voorkant
recurved (E):	naar beneden, opzij, of naar achteren gebogen
reflected (E):	omgebogen
reticulate (E):	zie <u>cancellate</u>
rhomboidal (E):	ruit- of parallelogramvormig
rib, -ben:	verheven lijstvormige verdikking(en): wat sommige auteurs 'radiale ribjes' noemen, wordt door anderen omschreven als 'krachtige <u>groeilijnen</u> '
riblet (E):	<u>ribje</u>
ridge (E):	ribbel, richel
rimate (E):	met een nauwe opening; met een nauwe <u>umbilicus</u>
rotundate (E):	afgerond
rufous (E):	rood(achtig)
rugose (E):	met ruw oppervlak, ribbelig, gegolfd

S

saccate (E):	aan één kant opgezwollen
scabrous (E):	met ruw oppervlak
scalaride:	men noemt een huisje scalaride als de opeenvolgende (soms alleen de laatste) <u>omgangen</u> elkaar niet raken, zodat er sprake is van een losse <u>spiraal</u> of onregelmatige buis; scalariden zijn als afwijkingen bij veel soorten gevonden. Fig. 2 toont een scalaride <i>Helix aspersa</i> naast een normaal exemplaar (fig. 1). Zie ook <u>devoluit</u>
scalloped (E):	gekarteld, als bij de rand van een 'scallop' (Pectinidae)
scar (E):	litteken; vooral als 'hair-scar' (zie <u>haren</u>)
sculptuur:	het relief aan de oppervlakte; <u>ribjes</u> , lamellen, stekels, putjes enz.
selenizone (E):	littekenvorming aan de achterzijde van de <u>slit</u> door aangroeiende afzettingen, zoals bij Pleurotomariidae
septum:	tussenschot; een soort scheidingswand, zoals bijv. aan de onderkant bij het huisje van het muiltje (<i>Crepidula</i>), of als afsluiting van de top bij <i>Caecum</i> (aldaar een belangrijk determinatiekenmerk)
serrate (E):	gezaagd; met een rij knobbeltjes; met een fijn golvende rand
shagreened (E):	met <u>hamerslagsculptuur</u>
shoulder (E):	schouder, hoekig gevormde <u>sutuur</u>
shouldered (E):	<u>geschouderd</u>
sifo(naal)(kanaal):	het kanaal aan de onderkant van de <u>mondopening</u> van het huisje, waar bij het levende dier de <u>sifo</u> (adembuis) doorheen komt. Niet alle huisjes hebben een <u>sifokanaal</u> (bijv. fig. 1, 30). Waar het voorkomt, varieert het sterk, van zeer lang (<i>Murex</i> , <i>Fusinus</i> — fig. 25: s) tot kort (<i>Nassarius</i> , <i>Buccinum</i> : fig. 23: s); zelden is het kanaal geheel gesloten (soms bij <i>Ocenebra</i> , <i>Typhis</i> : fig. 29: s); soms is er alleen een flauwe inbocht die als sifonaalbocht aangeduid kan worden (fig. 24: s)

sigmoid (E):	als een S
sinistral (E):	<u>linksgewonden</u>
sinuate (E):	golvend
sinulus:	(kleine) inbochting en als zodanig voor uiteenlopende <u>structuren</u> gebruikt: het <u>gootje</u> onderin de <u>mondopening</u> bij sommige <u>Clausiliidae</u> ; verschillende inbochtingen in de <u>mondrand</u> ; enz.
sinus:	inbochting (zie <u>sinulus</u>)
sipho(nal)	zie <u>sifo(naal)</u>
slit (E):	insnijding, zoals bijv. bij <i>Emarginula</i> (fig. 11) of <i>Pleurotomaria</i> ; zie <u>selenizone</u>
slitlike (E):	spleetvormig
specimen (E):	exemplaar
spil:	<u>columella</u>
spindle-shaped (E):	<u>spoelvormig</u>
spinose (E):	met stekels (fig. 26)
spira:	het zichtbare gedeelte van alle <u>windingen</u> gezamenlijk, behalve de <u>laatste</u> . De hoogte van de <u>spira</u> is h-h2 in fig. 45; verwarrend wordt h3 soms als zodanig aangeduid
spiraal:	evenwijdig aan de <u>sutuurlijn</u> ; in de vorm van een spiraal (bij <u>sculptuur</u> bijv. huisje fig. 39)
spiralis:	een diep gelegen <u>pariëtale lamel</u> , die soms met de <u>pariëtalis</u> samenhangt, in het verlengde ervan ligt, of gedeeltelijk er naast verloopt (bij <u>Clausiliidae</u> : fig. 49: s; 53: s; 57: s). Een vergelijkbare relatie kan ook t.o.v. de <u>angularis</u> bestaan (bij Pupillacea: fig. 47: s)
Spirallarnelle (D):	spiralis
spire (E):	<u>spira</u>
spoelvormig:	met geleidelijk in breedte toenemende <u>windingen</u> , die naar de <u>mondopening</u> toe evenwel weer smaller worden (soms is alleen de laatste <u>omgang</u> versmald (fig. 15, 27)
stichförmiger Nabel (D):	zeer nauwe <u>umbilicus</u>
stria, -ae (E):	fijne lijn(tjes), ingekrast of verheven, duidend op het einde/ begin van een groeifase
striate (E):	fijne sculptuur van minuscule groefjes
stromboid notch (E):	typische inbochting aan de <u>buitenlip</u> van Strombidae (fig. 18: n; 19: n)
strophostyl:	zonder <u>columella</u> : de <u>basale</u> wand van het huisje eindigt aan de binnenkant vrij, d.w.z. zonder de voorafgaande <u>winding</u> te raken (bijv. bij sommige Vitrinidae, fig. 58)
sub...:	onder
subangularis:	zie fig. 47: sa
subcolumellaris:	laag op de <u>columella</u> gelegen <u>lamel</u> , d.w.z. lager dan de <u>columellaris</u> (fig. 47: ic; 48: ic; 49: ic; 52: ic; 53: ic)
subdued (E):	onduidelijk, zwak
succiniform (E):	enigszins scheef eivormig; in de vorm van een <i>Succinea</i>

sulcate (E):	gegroeft
sulcus (E):	kloof, spleet; = <u>slit</u>
supra...:	boven
suprapalatalis:	zie fig. 47: sp
sutural ramp (E):	concave glooiing onder de <u>sutuur</u>
suturalis:	zeer hoog gelegen <u>palatale lamel</u> (fig. 47: su), minder opvallend dan de <u>suprapalatalis</u> (Pupillacea) of de <u>Prinzipalfalte</u> (Clausiliidae)
suture (E):	<u>sutuur</u>
sutuur:	de aan de buitenkant van het huisje waarneembare raaklijn van de opeenvolgende <u>windingen</u> (fig. 45: s; 52: s)

T

tabulate (E):	geschouderd, ook een uitstekende rand tussen de <u>sutuur</u> en de <u>periferie</u> van de omgang
tand:	min of meer spitse of knobbelvormige afzetting van <u>callus</u> (zie ook <u>lamel</u>)
teleoconch (E):	gedeelte van het huisje dat na de <u>protoconch</u> wordt gevormd
tenuous (E):	breekbaar
testaceous (E):	(met een) stevig gebouwd huisje
top:	<u>apex</u> (fig. 45: a); als het huisje <u>involuut</u> is, vormt de <u>apex</u> niet het hoogste punt
torenvormig:	huisje waarbij de omgangen eerst regelmatig in breedte toenemen en vervolgens ongeveer even breed blijven
translucent (E):	doorschijnend
transverse (E):	<u>radiaal</u> ; (min of meer) evenwijdig aan de <u>groeilijnen</u>
trochoid (E):	kegelvormig met de basis bij de mondopening
truncate (E):	afgeknot
tubercle (E):	knobbeltje
tumid (E):	gezwollen, bol
turbinate (E):	met een brede conische <u>spira</u> en een convexe basis, zoals bij de Turbinidae
turgid (E):	gezwollen; bol
turreted (E):	torenvormig, met een hoge <u>spira</u> en enigszins geschouderde windingen

U

ultradextral (E):	zie <u>hyperstrophie</u>
ultrasinistral (E):	zie <u>hyperstrophie</u>
umbilical pad (E):	kussenvormige verdikking tussen de <u>navel</u> en de <u>binnenlip</u> , zoals bij <i>Polinices</i> -soorten
umbilicated (E):	met een <u>umbilicus</u>
umbilicus:	navel; de zichtbare opening, onderaan een slakkenhuisje, van de holle <u>columella</u> (fig. 30: u)
umbo:	top

undulate (E):	golvend verlopend (bijv. bij kleurbandjes of <u>sculptuur</u>)
ungulate (E):	hoefvormig
Uhterlamelle (D):	<u>columellaris</u>
upper palatal (E):	<u>palatalis</u> A

V

varix (mvd varices):	oude verdikte <u>mondrand</u> die kennelijk niet werd afgebroken toen het huisje verder groeide (fig. 20: v; 21: v)
Veliconcha (D):	gedeelte van het huisje dat tijdens het <u>veligerstadium</u> werd gevormd en dat soms een kenmerkende eigen <u>sculptuur</u> heeft
veliger	slak in het <u>veligerstadium</u>
veligerstadium :	een vroeg larvaal stadium in de ontwikkeling van een slak, waarbij er een klein huisje aanwezig is, terwijl de larve twee met trilharen bezette uitstekende huidplooien (vela) heeft. We vinden <u>veligers</u> in het plankton (niet van alle soorten)
ventral (E):	aan de buikzijde, d.w.z. aan de voorkant bij een huisje dat op de gebruikelijke manier wordt bekeken.
ventricose (E):	bol, gezwollen, buikig
vermiculation (E):	<u>sculptuur</u> van onregelmatig golvende lijnen of groeven
verrucose (E):	wrattig
vitreous (E):	glasachtig doorschijnend
volution (E):	<u>winding</u>
vooraanzicht :	met de <u>mondopening</u> naar de beschouwer toe (bij de meest gebruikelijke schelpvorm)

W

walzig (D):	tonvormig; cilindrisch
whorl (E):	winding
width (E):	<u>breedte</u>
winding :	één volledige draai van 360°; helaas bestaan er tenminste twee verschillende opvattingen over de telling der windingen. Fig. 50 toont de meetkundig correcte telling; fig. 51 laat een vaak gebruikte andere telwijze zien, die ½ winding van de vorige methode afwijkt
wrinkles (E):	onregelmatige, min of meer golvende plooitjes of bobbeltjes

Belangrijke literatuur

- ARNOLD, W.H., 1965. A glossary of a thousand-and-one terms used in conchology.— *The Veliger*, 7: Supplement: i-iii, 1-50.
- BURCH, J.B., 1962. *How to know the eastern land snails*. Dubuque, Iowa.
- COX, L.R., 1955. Observations on gastropod descriptive terminology.— *Proc. Mal. Soc. London*, 31: 190-202.
- NORDSIECK, H., 1978. Zur Anatomie und Systematik der Clausilien, XIX. Das System der Clausilien, I: Taxonomische Merkmale und Gliederung der unterfamilien.— *Arch. Moll.*, 109 (1-3): 67-89.
- PAIN, T., 1970. A short glossary of Molluscan terms.— *Papers for Students, Conch. Soc. Gr. Britain and Ireland*, 4: 1-9

Herkomst der afbeeldingen

Chenu, 1849:	fig. 2, 5, 6, 7, 11, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 39, 40, 43.
Ehrmann, 1933:	fig. 53, 54, 57, 58.
Gittenberger, 1973:	fig. 47.
Gittenberger, Backhuys & Ripken, 1970:	fig. 50, 51.
Lang, 1892:	fig. 42.
Nordsieck, 1978:	fig. 52.
Pilsbry, 1902-1903:	fig. 8, 12, 13, 16, 17. Pilsbry, 1920: fig. 44.
Simroth (in Bronn):	fig. 3, 4, 9, 10, 14, 15, 20, 21, 29, 37, 38, 41, 55. Steenberg, 1911: fig. 1, 46, 48, 49.
Originele fig.:	fig. 45, 56.

Maten

Maataanduidingen, vooral in oudere literatuur, zijn vaak niet zonder meer duidelijk. We dienen ons te realiseren, dat in de vorige eeuw nog geen standaardisering van maten (en gewichten) had plaatsgevonden. Hoewel de terminologie meestal uitging van de driedeling ‘voet – duim – lijn’ leefden sommige landen (landstreken) blijkbaar op grotere ‘voet’ dan andere. Ook de onderverdeling van voeten in duimen was niet overal dezelfde; meestal was 1 duim = 1/12 voet, soms evenwel 1/10 voet. De tabel illustreert deze variatie duidelijk, al is slechts een beperkt aantal voorbeelden opgenomen.

De Engelse en Amerikaanse auteurs gebruikten uiteraard de Engelse maten. Het is lang niet altijd eenvoudig uit te maken welke maten de overige auteurs gebruikten; Philippi gebruikt bijv. de maten van Pruisen. Er komen ook nog andere termen voor, zoals bijv. ‘uncia’, waarmee duim of inch bedoeld wordt (bijv. bij Jeffreys); ook ‘poll’ wordt in deze betekenis gebruikt.

<u>Maten in mm</u>	1 voet (Fuss; Foot)	1 duim (Zoll; inch; uncia; poll)	1 lijn (linie line)
Sachsen	283,2	23,60	1,970
Beieren	291,9	24,33	2,030
Groot Brittannië	304,8	25,40	2,120
Pruisen	313,9	26,16	2,180
Wenen	316,0	26,33	2,192
Württemberg	286,5	28,65	2,865
Frankrijk	286,5	23,88	2,984
Baden Zwitserland	300,0	30,00	3,000
Berlijn	309,7	25,8	3,225
<i>Symbol</i>	'	"	'''

Afbeeldingen

